

КТКА2010

9.11.2022

Tutkimuksen luotettavuudesta

- Tutkimuksen tekeminen alkaa tutkimusidean muotoilusta ja sen pohjalta tehdystä laadukkaasta, selkeästä ja johdonmukaisesta tutkimussuunnitelmasta. → Hyvin tehty tutkimussuunnitelma muodostaa 'kartan', jota seuraamalla tutkija pääsee tavoitteisiinsa. Huonosti tehty tutkimussuunnitelma saattaa aiheuttaa sen, että jotkin tutkimuksen osa-alueet tulevat ylenkatsotuksi tai muutoin heikosti toteutetuksi, minkä seurauksena ko. osa-alueet aiheuttavat luotettavuusongelmia.
- Läpinäkyvyys: Mitä tein, milloin, miten ja miksi. Laadullisen tutkimuksen merkittävimmät luotettavuutta lisäävät tekijät ovat tutkijan kyky osoittaa mitä hän on tehnyt ja perustella valintansa selkeästi ja asianmukaisesti. → Jos mikä tahansa tutkimuksen osa-alue sisältää epäselvyyksiä, se aiheuttaa tutkimuksen luotettavuutta arvioiville ihmisille, kuten ohjaajalle, ongelmia ymmärtää tutkijan valintoja. Tällöin tutkimuksen luotettavuutta ei voi arvioida kunnolla, jolloin riski siitä, että tutkimus sisältää kriittisiä aukkoja, kasvaa.

Tutkimuksen eettisyydestä

- Ketä tutkitaan ja millainen tutkimusasetelma on? Tietyt ihmisryhmät, kuten vammaiset, vanhukset, lapset ja nuoret, sairaat ja mielenterveyden ongelmista kärsivät, ovat lähtökohtaisesti heikommassa asemassa, minkä vuoksi näiden ihmisryhmien edustajia tutkittaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota tutkimuksen eettisyyteen. Jos tutkimuksen kohde ja/tai asetelma on riskialtis, tarvittaessa tutkija pyytää eettiseltä neuvottelukunnalta lausunnon. Lisäksi tutkimuksen asetelmalla on erityistä väliä. Mitä tungettelevampi ja henkilökohtaisiin asioihin pureutuvampi tutkimus, sitä tarkemmin eettisiä kysymyksiä tulee miettiä.
- Lähtökohtaisesti eettiset kysymykset ovat kuitenkin AINA tärkeitä. Millaisia asioita haluan tietää? Seuraako tiedonkeruusta ongelmia tutkimukseen osallistuville? Koskettavatko kysymykseni epämukavuutta aiheuttavia teemoja? Olenko rehellinen ja läpinäkyvä tavoitteissani? Pyrinkö totuuteen? Kerroinhan tutkimukseen osallistujille kaiken olennaisen tutkimuksestani?

Miksi luotettavuudesta ja eettisyydestä puhutaan tutkimuksen tekemisen yhteydessä?

- Luotettavuus viittaa ennen kaikkea siihen, että tutkijan löydökset/tulokset ovat totuudenmukaisia ja perustuvat empiriaan tai muutoin koeteltuihin havaintoihin/huomioihin/pohdintoihin. Laadullisen tutkimuksen tulokset eivät esimerkiksi saa olla sattumanvaraisia ja tutkimuksessa käytetyillä menetelmillä on voitava tutkia sitä, mitä tutkimuksessa on tarkoitus tutkia. Käytettyjen käsitteiden on sovittava tutkimusongelman ja aineiston sisältöihin. → Epäsopivat käsitteet tai ylimalkaisesti toteutetut tutkimusvaiheet tuottavat vääristyneitä tuloksia.
- Eettiset kysymykset ovat olennaisia, ettei tutkimuksella aiheuteta kenellekään tarpeetonta haittaa. Kuten aiemmin totesin, erityisesti heikommassa asemassa olevien ihmisten satuttamista tai yksityisyyden loukkaamista tulee välttää kaikin tavoin. Eettisten kysymysten pohdinta on todiste siitä, että tutkija (yhtä lailla kuin opettaja) ymmärtää työnsä vallan ja vastuun.